

Stratégia rozvoja klastrovej organizácie

Záujmové združenie právnických osôb

REGIONÁLNY INOVAČNÝ PRIEMYSELNÝ KLASTER RIMAVSKÁ KOTLINA REPRIK

Preambula:

Prechod na obehové hospodárstvo

Strategické koncepcie pre udržateľný rozvoj regiónu Rimavská kotlina, súčasť Banskobystrického samosprávneho kraja, nadväzujú na Európsky ekologický dohovor (The Green Deal).¹

Prechod na udržateľný model hospodárstva a nadväzujúc na aktivity v oblasti zdrojovej efektívnosti prijala Európska Komisia v roku 2015 Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo.² Obsahuje konkrétne opatrenia pokrývajúce všetky články hodnotového reťazca od výroby cez spotrebu, opravu a repasáciu, nakladanie s odpadom až po návrat surovín naspäť do hospodárstva a ich využitie vo výrobnom cykle už v podobe druhotných surovín.

Nový akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo spolu s priemyselnou stratégiou pomôže zmodernizovať hospodárstvo EÚ a využiť príležitosti, ktoré obehové hospodárstvo ponúka na domácej i svetovej úrovni. Transformácia myslenia prechodu na obehové hospodárstvo je príležitosťou na rozšírenie udržateľnej hospodárskej činnosti, ktorá vytvára pracovné miesta.

1. Názov a sídlo združenia

Regionálny priemyselný inovačný klaster Rimavská kotlina REPRIK.
Ulica Mieru 238/24, 980 02 Jesenské

2. Účel a predmet združenia:

Nadväzujeme na Akčný plán EÚ pre obehové hospodárstvo zahŕňa politiku udržateľných výrobkov na podporu obehového navrhovania všetkých výrobkov na základe spoločnej metodiky a zásad. Pred recykláciou materiálov sa uprednostní znižovanie ich objemu a opätovné využívanie. Opatrenia sa zamerajú najmä na odvetvia náročné na zdroje ako textilný priemysel, stavebníctvo, elektronika a plasty. Podporujeme nové obchodné modely využívania eko dizajnových výrobkov, výrobkov, produktov zo zhodnotených odpadov a poskytovanie služieb v oblasti energetického potenciálu pri spracovaní zhodnotenia odpadov.

Na riešenie dvojitého problému energetickej efektívnosti a cenovej dostupnosti budeme v regióne zapájať členov a partnerov Regionálneho inovačného priemyselného klastra Rimavská kotlina REPRIK do „vlny obnovy“ verejných i súkromných budov. Hoci zvyšovanie miery obnovy nie je

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52019DC0640&from=EN>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/HTML/?uri=CELEX:52015DC0614&from=EN>

jednoduché, obnova znižuje účty za energie a môže znížiť energetickú chudobu. Zároveň môže podporiť stavebný sektor a je príležitosťou na podporu MSP a tvorby lokálnych pracovných miest.

Stratégia „Z farmy na stôl“ prispeje aj k dosiahnutiu obehového hospodárstva v regióne. Jej cieľom bude znížiť vplyv spracovania potravín a maloobchodného predaja na životné prostredie prostredníctvom opatrení prijatých v oblasti dopravy, skladovania, balenia a plytvania potravinami.

Na využitie výhod vyplývajúcich z ekologickej transformácie budeme podporovať a vlastnou činnosťou sa podieľať na proaktívnej rekvalifikácii a proaktívneho zvyšovanie úrovne zručností pre dospelých³. Prostredníctvom navrhovaného Európskeho sociálneho fondu plus budeme pomáhať pracovníkom získať zručnosti, ktoré potrebujú na prechod z upadajúcich do rastúcich odvetví a na prispôsobenie sa novým procesom. V záujme zvýšenia zamestnateľnosti v ekologickom hospodárstve sa budeme aktívne zapájať na aktualizácii program v oblasti zručností a záruky pre mladých ľudí.

Cez škálu nástrojov dostupných v rámci programu Horizont Európa podporíme zapojenie členov a partnerov klastra do projektov v oblasti výskumu a inovácií. Štyri „misie ekologického dohovoru“ prispejú k realizácii rozsiahlych zmien v takých oblastiach, ako je napr. adaptácia na zmenu klímy, vidiek, mestá a pôda. V rámci týchto misií budeme v regióne sieťovať subjekty k spojeniu širokého spektra zainteresovaných strán vrátane občanov a iných regiónov. Partnerstvami s priemyslom a členskými štátmi sa podporíme výskum a inovácie v oblasti dopravy, a to okrem iného týkajúce sa batérií, čistého vodíka, nízkouhlíkovej výroby ocele, odvetví obehového hospodárstva využívajúcich biologické materiály a zastavaného prostredia. V rámci znalostných a inovačných spoločností v rámci Európskeho inovačného a technologického inštitútu budeme naďalej podporovať spoluprácu medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, výskumnými organizáciami a podnikmi v oblasti zmeny klímy, udržateľnej energie, potravín pre budúcnosť a inteligentnej a integrovanej mestskej a prímestskej dopravy šetrnej k životnému prostrediu. Európska rada pre inováciu vyčlení finančné prostriedky, kapitálové investície a služby v oblasti akcelerácie podnikov pre startupy s vysokým potenciálom a malé a stredné podniky, aby prichádzali s prelomovými inováciami v duchu ekologického dohovoru, ktoré možno rýchlo rozšíriť na globálne trhy. Klaster tieto aktivity pre zapojenie do výziev bude podporovať a aktívne sa bude podieľať poradenskou činnosťou pri spracovaní žiadostí.

3. Progres:

Pre úspech transpozície Európskeho ekologického dohovoru má zásadný význam zapojenie a angažovanosť verejnosti a všetkých zainteresovaných strán. Prelomové politiky fungujú len vtedy, ak sú občania plne zapojení do ich navrhovania. Občania sa obávajú o svoje pracovné miesta, vykurovanie domovov a vyžitie zo svojich príjmov. Preto pre uplatňovanie prechodu na obehové hospodárstvo v zmysle Európskeho ekologického dohovoru a pre trvalú zmenu bude klaster v regióne zapájať do tohto procesu aj občanov. Občania sú a mali byť naďalej hnacou silou tejto transformácie.

Otvorená inovácia (Open Innovation 2.0)⁴ je dôležitou súčasťou predpokladaného európskeho inovačného systému, do ktorého je potrebné zapojiť všetky zainteresované strany a vytvoriť plynulú interakciu a premiešanie nápadov v inovačných ekosystémoch. Je to nová paradigma založená na modeli Quadruple Helix, kde vláda, priemysel, akademická obec a občianski účastníci spolupracujú na

³ file:///C:/Users/Jan/AppData/Local/Temp/KE-04-17-437-SK-N.pdf

⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/open-innovation-20>

spoločnom vytváraní budúcnosti a riadení štrukturálnych zmien ďaleko za rámec toho, čo by ktorákoľvek organizácia alebo osoba mohla robiť sama. Tento model obsahuje aj inovačné modely zamerané na používateľa, ktoré umožňujú plné využitie vzájomného obohacovania nápadov vedúcich k experimentovaniu a vytváraniu prototypov v prostredí skutočného sveta.

4. Nástroje:

Základným nástrojom Regionálneho inovačného priemyselného klastra Rimavská kotlina REPRIK je posilnenie poslstva Európskeho ekologického dohovoru o dôležitosti investícií do hospodárskych sektorov a infraštruktúry s priamym pozitívnym dopadom na ľudské zdravie a životné prostredie a na zabezpečenie pružného poskytovania environmentálneho tovaru a služieb.⁵

S cieľom vytvoriť udržateľné pracovné miesta a rast ako súčasť hospodárskeho oživenia EÚ a zaručiť životaschopnosť jedného z hlavných pilierov európskej ekologickej dohody - prechod na obehové hospodárstvo, je nevyhnutné nasmerovať nové investície do odvetvia odpadového hospodárstva. najmä technológie zberu, triedenia, recyklácie, zhodnocovania na nové ekodizajnové výrobky a ich uplatňovanie v stavebníctve a prvkoch zelenej infraštruktúry. (Balík obnovy)⁶

5. Hlavné ciele:

Inovatívny región

Ekologický región

Sociálny, spravodlivý a vzdelaný región

6. Hlavné priority:

6.1. Energetická sebestačnosť

Prechod na uhlíkovú neutralitu

Strategický cieľ: Znížiť produkciu emisií CO₂.

Špecifický cieľ: Vybudovať koordinačné kapacity pre udržateľné energetické plánovanie a rozvoj bezuhlíkovej energetiky v regióne.

Znížiť energetickú náročnosť budov a verejných priestorov.

Zlepšiť energetickú efektívnosť v podnikoch.

Zlepšiť energetickú efektívnosť infraštruktúry pri zásobovaní energiou.

Zvyšovať podiel využívania OZE.

Podporovať inteligentné energetické systémy vrátane uskladňovania energie.

⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_20_940

⁶ http://www.narask.sk/dokumenty/Aktuality/202006032/NARA-SK_Bal%C3%ADk%20obnovy_GDE%C3%9A.pdf

Projektový zámer: Regionálne centrum udržateľnej energetiky (RCUE)

Stratégie nadradené: Integrovaný národný energetický a klimatický plán na roky 2021 - 2030⁷.

Zákon Európskej komisie o klimatickej neutralite do roku 2050.⁸

Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050.⁹

6.2. Zvyšovanie odolnosti regiónu na negatívne dopady zmeny klímy

Obnova biodiverzity a Potravinová sebestačnosť

Strategický cieľ: Obnova biodiverzity v urbanizovanej krajine a opatrenia v mimo urbanizovanom prostredí so zameraním na potravinovú sebestačnosť.

Špecifický cieľ: Podporovať rozvoj udržateľného cestovného ruchu a prírodného agroturizmu.

Optimalizácia vodného hospodárstva a vodného režimu krajiny.

Vypracovanie agendy agrokomodít v podmienkach regiónu.

Projektový zámer: Centrum miestnej logistiky pre spracovávané produkty vlastnej prvovýroby zabezpečenia potravinovej sebestačnosti.

Stratégie nadradené: Zelená infraštruktúra – Zveľaďovanie prírodného kapitálu Európy.¹⁰

Stratégia EÚ pre adaptáciu na zmenu klímy.¹¹

Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy – aktualizácia.¹²

Orientácia, zásady a priority vodohospodárskej politiky Slovenskej republiky do roku 2027.¹³

Rámcová smernica o vode.¹⁴

⁷ <https://www.mhsr.sk/uploads/files/zsrwR58V.pdf>

⁸ <https://epale.ec.europa.eu/sk/blog/zakon-europskej-komisie-o-klimatickej-neutralite-do-roku-2050>

⁹ <https://www.minzp.sk/files/oblasti/politika-zmeny-klimy/nus-sr-do-roku-2030-finalna-verzia.pdf>

¹⁰ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52013DC0249>

¹¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52013DC02>

¹² <https://www.minzp.sk/files/odbor-politiky-zmeny-klimy/strategia-adaptacie-sr-nepriaznive-dosledky-zmeny-klimy-aktualizacia.pdf>

¹³ <https://www.sazp.sk/app/cmsFile.php?disposition=i&ID=161>

¹⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=LEGISSUM:l28002b>

6.3. Prechod na obehové hospodárstvo

Odpadové hospodárstvo

- Strategický cieľ: Komplexný prístup k prevencii tvorby, opätovného použitia a zhodnocovania odpadov.
- Špecifický cieľ: Predchádzať vzniku odpadov.
- Zvýšiť mieru triedenia a zhodnocovania odpadov.
- Zabezpečiť používanie výrobkov a produktov zo zhodnotených odpadov so zameraním na ich efektívnu a vysokokvalitnú recykláciu, technické parametre a funkčné využitie.
- Projektový zámer: Enviro centrum - vytvoriť integrované centrum obehového hospodárstva regiónu.
- Stratégie nadradené: Rezortná koncepcia environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvedy do roku 2025.¹⁵
- Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky na roky 2019 –2025.¹⁶
- Národná stratégia trvalo udržateľného rozvoja.¹⁷

6.4. Sociálne vyvážené pracovné a obývatel'né prostredie

Zelené pracovné miesta

- Strategický cieľ: Integrovaný prístup k obnove vidieka.
- Špecifický cieľ: Vypracovanie územných plánov miest a obcí, resp. skupiny obcí regiónu.
- Vytvorenie podmienok potrebných na podporu zelených pracovných miest.
- Environmentálne hodnotenie dopadov na obyvateľa.
- Projektový zámer: Enviro centrum - vytvoriť integrované centrum obehového hospodárstva regiónu.
- Stratégie nadradené: Návrh zásad a pravidiel územného plánovania.¹⁸
- Stanovisko EHSV na tému Európsky pilier *sociálnych práv*.¹⁹

¹⁵ <https://www.minzp.sk/files/dokumenty/strategicke-dokumenty/rezortna-koncepcia-ppvao.pdf>

¹⁶ <https://www.minzp.sk/files/sekcia-enviromentalneho-hodnotenia-riadenia/odpady-a-obaly/registre-a-zoznamy/ppvo-sr-19-25.pdf>

¹⁷ <https://www.minzp.sk/files/dokumenty/strategicke-dokumenty/narodna-strategia-trvalo-udrzatelneho-rozvoja.pdf>

¹⁸ <file:///C:/Users/Jan/AppData/Local/Temp/zp3navrh2013.pdf>

¹⁹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016AE1902&from=EN>

Národná rámcová stratégia podpory sociálneho začlenenia a boja proti chudobe.²⁰

Iniciatíva na podporu zelených pracovných miest: Využitie potenciálu hospodárstva vytvárať pracovné miesta.²¹

6. Odporúčani partneri pre plnenie stratégie:

Národný energetický klaster NEK

Energetický Klaster Prešovského kraja

Ponitrianske Sporiteľné Družstvo

Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre

Technická univerzita vo Zvolene

EKOTREND Slovakia – Zväz ekologického poľnohospodárstva

Ipeľský Energetický Environmentálny Klaster

KLASTER POĽNOHOSPODÁROV NOVOHRADU

Slovenský plastikársky klaster

Konopný Klaster

Inštitút vodnej politiky

Slovenská asociácia životného prostredia

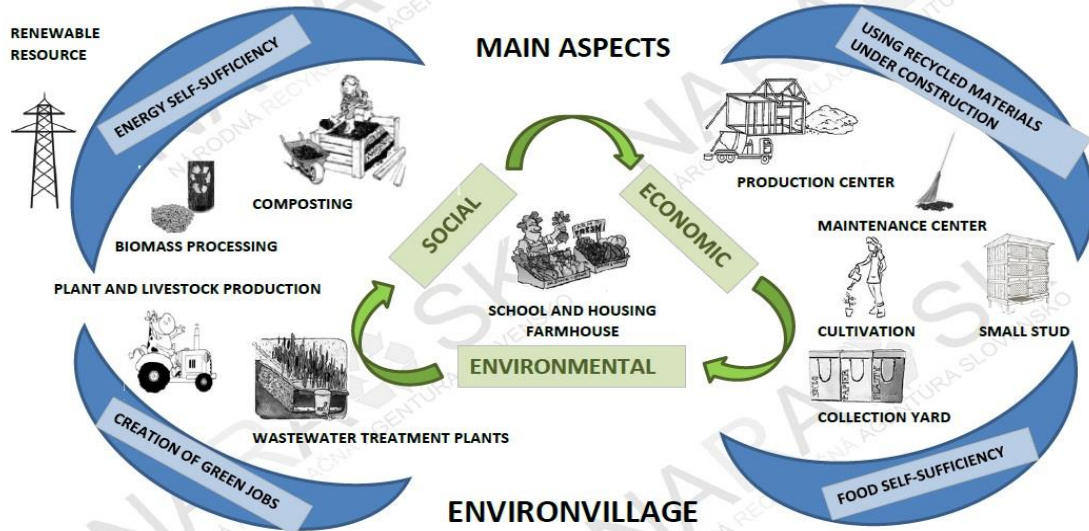
Združenie právnych subjektov Komplexné služby pre správu nehnuteľností

²⁰ <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/rodina-socialna-pomoc/narodna-ramcova-strategia-socialneho-zaclenenia-boja-proti-chudobe.pdf>

²¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A52014DC0446>

Schéma stratégie:

WORK AND EMPLOYMENT IN CIRCULAR ECONOMY

PRÁCA A ZAMESTNANOSŤ

